

De internationale reglementering op het gebruik van het rode kruis en de rode halve maan door de nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen

Aanvaard door de 20^e Internationale Rode Kruis en Rode Halve Maanconferentie (1965) en herzien door de Raad van Afgevaardigden (1991)

INLEIDING

1. Doel van het Reglement

Deze regels (hierna 'het Reglement' genoemd) bepalen de verschillende manieren waarop het embleem van het rode kruis op een witte achtergrond door de nationale verenigingen mag worden gebruikt, in overeenstemming met de bepalingen van het internationaal humanitair recht en de Fundamentele Beginselen van de Internationale Beweging van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (hierna 'de Beweging' genoemd).

2. Juridische grondslag

Het reglement is gebaseerd op de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, meer bepaald op het eerste Verdrag (Verdrag ter verbetering van het lot van de gewonden en de zieken bij de strijdkrachten te velde), evenals, voor sommige bepalingen op het Eerste Aanvullende Protocol van 8 juni 1977 bij de Verdragen van Genève, met betrekking tot de bescherming van de slachtoffers van internationale gewapende conflicten.

Het eerste Verdrag van Genève van 12 augustus 1949 maakt in artikel 44 een onderscheid tussen het beschermend gebruik en het indicatief gebruik van het embleem en bepaalt in grote lijnen de regels die deze twee soorten gebruik beheersen.

Het Protocol I verruimt het beschermend gebruik van het embleem, door aan de bevoegde overheid van de staat de mogelijkheid te geven een dergelijk gebruik toe te kennen aan bepaalde personen en goederen die niet voorzien zijn in de Verdragen van 1949. Verder voert het de mogelijkheid in om verschillende visuele, akoestische of elektronische signalen te gebruiken.

3. Toepassingsgebied

Het Reglement is toepasselijk op alle nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen. Het is een uitwerking van artikel 44 van het eerste Verdrag dat de verplichtingen van nationale verenigingen bepaalt met betrekking tot het embleem. De beperkingen die het bepaalt inzake het rechtmatig gebruik van het embleem moeten daarom worden gerespecteerd. Dit belet de nationale verenigingen niet om striktere regels te bepalen.

Wanneer Protocol I van toepassing is, krijgen sommige bepalingen van het Reglement een ruimere betekenis. Dit belangt nationale verenigingen aan van landen waar Protocol I van kracht is. Dit geldt niet voor de nationale verenigingen van landen die niet zijn toegetreden tot Protocol I, tenzij de overheid ermee instemt.

4. Inhoud van het Reglement

Het Reglement bevat een hoofdstuk dat gewijd is aan het beschermend gebruik van het embleem en een ander dat gewijd is aan het indicatief gebruik. Deze twee hoofdstukken worden voorafgegaan door algemene regels, die moeten toelaten die gevallen op te lossen die niet uitdrukkelijk voorzien zijn in één van de beide hoofdstukken.

HOOFDSTUK I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Doel van het embleem

Het beschermend gebruik van het embleem is bedoeld om het medisch- en religieus personeel en goederen die geëerbiedigd en beschermd moeten worden tijdens gewapende conflicten, aan te duiden.

Het indicatief gebruik is bedoeld om personen of goederen die verbonden zijn met de Beweging aan te duiden.

Artikel 2

Bevoegdheid van de nationale vereniging

De nationale vereniging mag het embleem slechts als beschermende teken gebruiken mits toestemming van de Overheid en overeenkomstig de modaliteiten die door deze Overheid bepaald zijn.

De nationale vereniging mag het embleem in vreedstijd en tijdens gewapende conflicten als indicatief teken gebruiken, binnen de grenzen bepaald door de nationale wetgeving, dit Reglement en haar statuten.

Artikel 3

Prestige van en respect voor het embleem

De nationale vereniging mag het embleem slechts gebruiken voor activiteiten die in overeenstemming zijn met de principes die geformuleerd werden door de Internationale Conferenties van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan. Zij zal er in alle omstandigheden over waken dat niets zijn prestige aantast, of het aan het embleem verschuldigde respect verzwakt.

Artikel 4

Onderscheid tussen de twee soorten gebruik

Elke verwarring tussen het beschermend en het indicatief gebruik van het embleem moet worden vermeden. In geval van een gewapend conflict moet de nationale vereniging die haar normale activiteiten van vreedstijd verderzet, alle noodzakelijke maatregelen nemen opdat het embleem dat als indicatief teken bij personen of op goederen werd aangebracht, enkel beschouwd kan worden als een aanduiding van hun band met de nationale vereniging en niet als teken dat hen recht geeft op de bescherming van het internationaal humanitair recht. In het bijzonder zal het embleem relatief kleine afmetingen hebben en noch op een armband, noch op een dak worden aangebracht. De vereniging zal reeds in vreedstijd met bovenstaande regel rekening houden, teneinde vanaf het begin van het conflict elke verwarring met het embleem dat als beschermend teken gebruikt wordt, te vermijden.

Artikel 5

Grafische vormgeving van het embleem

Het embleem dat als beschermend teken gebruikt wordt, zal steeds zijn originele vorm bewaren. Dit betekent dat niets mag worden toegevoegd, noch aan het kruis of de halve maan, noch aan de witte achtergrond. Men zal gebruik maken van een kruis gevormd door twee dwarsbalken, de één verticaal en de andere horizontaal, die elkaar in het midden snijden. De vorm en de richting van de halve maan zijn niet vastgelegd. Noch het kruis, noch de halve maan zullen de randen van de vlag of het wapenschild raken. De schakering van het rood is niet bepaald. De achtergrond is steeds wit.

Het embleem dat als indicatief teken gebruikt wordt moet vergezeld zijn van de naam of de initialen van de nationale vereniging. Geen tekening of opschrift zal voorkomen op het kruis of de halve maan, dat altijd het dominante element van het embleem moet blijven. De achtergrond is steeds wit.

Het gebruik van het embleem voor decoratieve doeleinden is toegelaten binnen de grenzen van artikel 3, voor openbare manifestaties of materiaal bestemd om de nationale vereniging of de Beweging te promoten, zoals films, publicaties, eretekens of andere tekenen van erkenning. Een dergelijke meer soepele grafische vormgeving van het embleem is toegestaan, voor zover de nationale wetgeving het niet verbiedt. Daarenboven moet het decoratief gebruikte embleem zoveel mogelijk vergezeld zijn van het embleem als indicatief teken.

Artikel 6

Zichtbaarheid van het embleem als beschermend teken

Het embleem dat als beschermend teken gebruikt wordt, moet van zover mogelijk identificeerbaar zijn. Het moet zo groot zijn als noodzakelijk onder de gegeven omstandigheden. 's Nachts of bij verminderde zichtbaarheid mag het worden verlicht of belicht. Het zal in de mate van het mogelijke, gemaakt zijn van materialen die de zichtbaarheid met behulp van technische herkenningmiddelen mogelijk maken, en aangebracht worden op vlaggen of op een vlakke oppervlakte die vanuit alle mogelijke richtingen zichtbaar zijn, ook vanuit de lucht.

Artikel 7

Intern reglement van de nationale vereniging.

De nationale vereniging legt de voorwaarden voor het gebruik van het embleem vast in een reglement of een interne richtlijn.

HOOFDSTUK II: BESCHERMEND GEBRUIK VAN HET EMBLEEM

Afdeling 1: ALGEMEEN BEGINSEL

Artikel 8

Goedkeuring van de overheid en voorwaarden betreffende het gebruik van het embleem

Alvorens het embleem als beschermend teken te gebruiken moet de nationale vereniging de toestemming van de overheid krijgen en samen met haar de gebruiksmodaliteiten vastleggen. De nationale vereniging neemt de noodzakelijke maatregelen om erop toe te zien dat haar leden deze regels naleven en om alle verwarring met het indicatief gebruik te vermijden.

Afdeling 2: DE PERSONEN

Artikel 9

Het medische personeel van de nationale vereniging

Het medische personeel van de nationale vereniging dat gemachtigd is om het embleem als beschermend teken te dragen, zal bij het vervullen van zijn opdracht het embleem op een manier dragen die de optimale zichtbaarheid verzekert.

Als bewijs van zijn statuut zal dit personeel een identiteitskaart dragen, afgeleverd door de overheid.

Afdeling 3: DE GOEDEREN

Artikel 10

De medische eenheden en het medische transport van de nationale vereniging

De medische eenheden en het medische transport van de nationale vereniging waarvoor de overheid de toelating tot het gebruik van het embleem heeft gegeven, zullen met het embleem aangeduid worden op een manier die de optimale zichtbaarheid ervan waarborgt.

Artikel 11

Bijzondere signalisatieregels

De hospitaalschepen en de vaartuigen voor kustredding van de nationale vereniging moeten worden aangeduid door middel van het embleem zoals voorzien in artikel 43 van het tweede Verdrag van Genève van 1949.

Medische vliegtuigen van de nationale vereniging moeten worden aangeduid overeenkomstig artikel 36 van het eerste Verdrag van Genève van 1949.

Artikel 12

Facultatieve herkenningssignalen

Mits toestemming van de overheid en ter aanvulling van het embleem kan de nationale vereniging haar medische eenheden en transportmiddelen herkenbaar maken door de erkende facultatieve herkenningssignalen, nl. het blauwe lichtsignaal, het radiosignaal en de elektronische identificatiemiddelen.

Artikel 13

Signalisatie reeds in vreedstijd

Mits toestemming van de overheid kan de nationale vereniging reeds in vreedstijd gebruik maken van het embleem en de facultatieve herkenningssignalen voor de identificatie van dié eenheden en dié transportmiddelen waarover definitief beslist is dat zij zeker bestemd zijn voor medische doeleinden tijdens eengewapend conflict.

Afdeling 4: BIJZONDERE BEPALINGEN

Artikel 14

Gelijktijdig gebruik van het embleem als beschermend en als indicatief teken

Behoudens tegengestelde richtlijnen van de overheid, mag de nationale vereniging haar leden machtigen het embleem als indicatief teken, samen met haar naam, te dragen, tegelijkertijd met het embleem als beschermend teken.

Onder dezelfde voorwaarde mogen goederen die ter beschikking gesteld worden van de overheid het embleem met de naam van de vereniging dragen.

In dergelijke gevallen moet het embleem dat als indicatief teken gebruikt wordt en de naam van de nationale vereniging kleine afmetingen hebben.

Artikel 15

Nationale vereniging van een neutrale staat of een andere staat die geen partij bij het conflict is

De nationale vereniging van een neutrale staat of een staat die geen partij is bij het conflict, die medisch personeel of goederen ter beschikking wenst te stellen van een partij bij een gewapend conflict, moet voorafgaand het akkoord krijgen van deze partij en van haar eigen overheid. De modaliteiten van het gebruik van het embleem als beschermend teken moeten worden vastgesteld door de betrokken partij bij het conflict. De betrokken personen en goederen mogen het embleem gebruiken vanaf hun vertrek op zending.

HOOFDSTUK III: INDICATIEF GEBRUIK VAN HET EMBLEEM

Afdeling 1: DE PERSONEN

Artikel 16

Leden en personeelsleden van de nationale vereniging

De leden en personeelsleden van de nationale vereniging mogen het embleem, gewoonlijk van kleine afmeting, dragen bij het vervullen van hun opdracht.

Buiten deze opdracht mogen de leden slechts een embleem in zeer kleine afmetingen dragen, bijvoorbeeld in de vorm van een speld of insigne.

Behalve in uitzonderlijke gevallen moet het embleem steeds vergezeld zijn van de -naam of de initialen van de nationale vereniging.

Artikel 17

Leden van het Jeugd Rode Kruis of de Jeugd Rode Halve Maan

Het bovengenoemde artikel 16 is van toepassing. Het embleem moet vergezeld zijn van de woorden 'Jeugd Rode Kruis' of 'Jeugd Rode Halve Maan' of de initialen 'JRK'.

Artikel 18

Andere personen gemachtigd door de nationale vereniging om het embleem te dragen

De nationale vereniging mag overeenkomstig de voorwaarden zoals die bepaald zijn in haar interne reglement, personen die geen leden zijn van de nationale vereniging, maar die haar lessen gevolgd hebben of geslaagd

zijn in haar proeven, toelaten een embleem te dragen van zeer kleine afmetingen en vergezeld van de naam of de initialen van de nationale vereniging, bijvoorbeeld in de vorm van een speld of insigne.

Afdeling 2: DE GOEDEREN

Artikel 19

Gebouwen en lokalen gebruikt door de nationale vereniging

Het embleem, vergezeld van de naam van de nationale vereniging, mag voorkomen op de door de nationale vereniging gebruikte gebouwen en de lokalen, of die haar toebehoren of niet.

In het geval dat het gebouw slechts gedeeltelijk gebruikt wordt door de nationale vereniging, mag het embleem slechts voorkomen op het gedeelte dat zij gebruikt.

Het embleem moet relatief kleine afmetingen hebben en mag niet op het dak worden aangebracht teneinde tijdens gewapende conflicten verwarring te vermijden met het embleem gebruikt als beschermend teken.

Artikel 20

Gebouwen en lokalen toebehorend aan de nationale vereniging, niet door haar gebruikt

De nationale vereniging zal het embleem niet aanbrengen op de haar toebehorende gebouwen of lokalen die zij niet gebruikt maar die zij aan derden verhuurt of leent.

Artikel 21

Ziekenhuizen, hulpposten en transportmiddelen van de nationale vereniging

Het embleem, vergezeld van de naam van de nationale vereniging, mag voorkomen op ziekenhuizen en hulpposten die door de vereniging bestuurd worden, en op transportmiddelen, in het bijzonder op ziekenwagens, gebruikt door haar leden of personeelsleden. Overeenkomstig artikel 13 zal het embleem dat op deze manier gebruikt wordt kleine afmetingen hebben, teneinde in geval van gewapend conflict, verwarring te vermijden met het embleem gebruikt als beschermend teken.

Artikel 22

Hulpposten en ziekenwagens bestuurd of gebruikt door derden

In vredestijd en overeenkomstig de nationale wetgeving mag de nationale vereniging de toestemming geven aan derden om het embleem te gebruiken ter aanduiding van hulpposten waar uitsluitend gratis diensten worden verleend, evenals ziekenwagens.

De nationale vereniging zal deze toestemming slechts geven in ruil voor het recht om regelmatig het gebruik van het embleem te controleren. Zij behoudt zich het recht voor deze toestemming op elk ogenblik en met onmiddellijke werking in te trekken.

Afdeling 3: VERSPREIDING EN FONDSENWERVING

Artikel 23

Campagnes en manifestaties georganiseerd door de nationale vereniging

De nationale vereniging mag het embleem gebruiken om campagnes en manifestaties te ondersteunen die zij organiseert om haar activiteiten bekend te maken, om de kennis van het internationaal humanitair recht en de Fundamentele Beginselen van de Beweging te verspreiden, of om fondsen te werven, binnen de grenzen van de artikelen 2 en 5 van het Reglement.

Wanneer het embleem afgebeeld wordt op drukwerken, voorwerpen of ander publiciteitsmateriaal van dergelijke campagnes, moet het voor zover het praktisch mogelijk is, vergezeld zijn van de naam van de vereniging, van een tekst of van een publicitaire tekening. De voorwerpen mogen op geen enkele wijze de bescherming door het internationaal humanitair recht of het lidmaatschap bij de Beweging suggereren, noch aanleiding geven tot een later misbruik. Het voorwerp zal kleine afmetingen hebben of anders van snel vergankelijk materiaal zijn gemaakt.

Een nationale vereniging die samenwerkt met een commerciële onderneming of een andere organisatie met het oog op fondsenwerving of het bevorderen van zijn verspreidingsactiviteiten, mag het merkteken, het logo of de naam van deze onderneming afbeelden op voorwerpen die gebruikt worden door de vereniging, op publicitair materiaal of op voorwerpen die zij verkoopt, voor zover aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a) bij het publiek mag geen verwarring kunnen ontstaan tussen de activiteiten van de onderneming of de kwaliteit van haar producten en het embleem of de vereniging zelf;
- b) de nationale vereniging moet de controle bewaren over de hele campagne, in het bijzonder over de keuze van de voorwerpen waarop het merkteken, het logo of de naam van deze onderneming zal worden aangebracht, en over de plaats, de vorm en de afmetingen ervan;
- c) de campagne moet zijn verbonden aan één specifieke activiteit, en als algemene regel, begrensd in tijd en ruimte;
- d) de betrokken onderneming mag in geen geval activiteiten uitoefenen die in strijd zijn met de doelstellingen en Beginselen van de Beweging, of die door de publieke opinie als controversieel zouden kunnen worden beschouwd;
- e) de nationale vereniging moet zich het recht voorbehouden de overeenkomst met de onderneming op elk moment op te zeggen, en dit binnen een zeer korte termijn, voor het geval dat de activiteiten van de onderneming schade zouden toebrengen aan het respect voor en het prestige van het embleem;
- f) het materieel of financieel voordeel dat de nationale vereniging bij de campagne heeft moet substantieel zijn zonder echter de onafhankelijkheid van de vereniging in het gedrang te brengen;
- g) de overeenkomst tussen de nationale vereniging en de onderneming moet schriftelijk zijn;
- h) de overeenkomst moet worden goedgekeurd door het centrale beheersorgaan van de nationale vereniging;

De nationale vereniging mag aan commerciële ondernemingen of andere organisaties de toelating geven om in hun publiciteitsmateriaal te vermelden dat zij door middel van een schenking of op een andere manier bijgedragen hebben tot het werk van de nationale vereniging. Dergelijke vermelding mag ook worden toegelaten op verkoopsgoederen waarvan de opbrengst geheel of gedeeltelijk aan de nationale vereniging geschonken wordt. Dergelijke toelating is echter afhankelijk van de strikte

toepassing van de voorwaarden die uiteengezet werden in de vorige paragraaf, onder de letters a, c, d, e, f, g, en h. Tijdens een promotiecampagne zal de nationale vereniging zich het recht voorbehouden inzage te hebben in de boekhouding van de onderneming die verband houdt met de campagne. Daarenboven zal de nationale vereniging zorgvuldig controleren op welke manier de bijdrage voorgesteld wordt in het publiciteitsmateriaal of op de hierboven genoemde goederen. Hetzelfde geldt voor elke foto of ander visueel materiaal dat in het kader van de campagne gebruikt wordt. De nationale vereniging zal geen toestemming geven voor het plaatsen van het embleem op te koop aangeboden voorwerpen en zal het enkel toelaten voor het publiciteitsmateriaal van de onderneming, met de grootste omzichtigheid en op voorwaarde dat het embleem kleine afmetingen heeft en vergezeld is van een duidelijke verklaring van de steun die door de vereniging ontvangen wordt. De nationale vereniging zal ervoor zorgen dat bepalingen betreffende het gebruik van het embleem een essentieel onderdeel van de overeenkomst met de onderneming vormen, en dat de opzettelijke schending van deze bepalingen haar het recht geeft om de overeenkomst te beëindigen met onmiddellijke werking, en zonder enige verplichting tot schadevergoeding.

Artikel 24

Verzoeken vanwege derden tot gebruik van het embleem

Met uitzondering van de gevallen vermeld in de hierboven genoemde artikelen 18, 22 en 23, en de in dit artikel genoemde gevallen die als doel hebben de activiteiten van de vereniging of de Beweging te promoten, mag de nationale vereniging geen toelating geven aan derden om het embleem te gebruiken.

De nationale vereniging mag ingaan op een verzoek om het embleem te plaatsen op voorwerpen die op de markt zullen worden verkocht, wanneer deze voorwerpen personen of voorwerpen voorstellen die in de realiteit het embleem mogen dragen in overeenstemming met de Verdragen van Genève, als beschermend of indicatief middel, en voor zover het embleem niet naast het merkteken van de betrokken onderneming geplaatst wordt. De toelating zal begrensd zijn voor een bepaalde tijd of voor een bepaald aantal voorwerpen. Het kan worden onderworpen aan een vergoeding, maar het voornaamste doel moet de verspreiding van het internationaal humanitair recht of van de activiteiten van de nationale vereniging en de Beweging blijven.

De nationale vereniging mag toelaten dat het embleem gebruikt wordt door instellingen waarvan het doel niet commercieel is maar enkel om de activiteiten van de vereniging of de Beweging bekend te maken.

De nationale vereniging zal als voorwaarde stellen dat de derden alle faciliteiten verlenen die noodzakelijk zijn om het gebruik van het embleem op elk moment te controleren, met de mogelijkheid om de toelating in te trekken met onmiddellijk werking.

Afdeling 4: BIJZONDERE BEPALINGEN

Artikel 25

Samenwerking met andere organisaties

Aanvullend op de gevallen vernoemd in artikel 23 en 24 mag de nationale vereniging in uitzonderlijke omstandigheden het embleem samen met dat van een andere humanitaire organisatie gebruiken, in het geval van een specifieke actie en op voorwaarde dat dergelijk gebruik discreet is en geen verwarring bij het publiek kan veroorzaken tussen de nationale vereniging en de andere organisatie.

Artikel 26

Medailles en andere eretekens

Het embleem mag voorkomen op medailles en andere eretekens uitgereikt door de nationale vereniging, op voorwaarde dat het embleem vergezeld is van de naam van de vereniging en, indien mogelijk, met enkele woorden van uitleg omtrent de betekenis van de medaille of de verdiensten. Het embleem mag een decoratieve grafische vormgeving hebben onder de voorwaarden vermeld in artikel 5, alinea 3 van het Reglement.

Artikel 27

Verzending van hulpgoederen

De nationale vereniging mag het embleem, vergezeld van haar naam of haar initialen, gebruiken voor het trein-, weg-, water- of luchttransport van hulpgoederen bestemd voor de slachtoffers van gewapende conflicten of natuurrampen. De nationale vereniging zal de noodzakelijke maatregelen treffen om misbruik te voorkomen.